

De Heraut

VAN DE

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881 (Staatblad N°. 124).

Zondag 24 December 1893. N°. 835.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden.
Abonnementen worden aangegaan door alle Boekhandelaars, Postdirecteuren enz.
aan het Bureau te Amsterdam.
Advertentie: van 1 tot 6 regels 20 Cent; voor elken regel meer 16 Cent.
Aanvragen en vermelding van leidegaven en Verlagen van Verzoeken 10 Cent per regel.

Abonnementen franco aan huis, per drie maanden f 1.20. Afzonderlijke nummers aan het Bureau 10 Cent.
Abonnementen worden aangegaan door alle Boekhandelaars, Postdirecteuren enz.
aan het Bureau te Amsterdam.
Advertentie: van 1 tot 6 regels 20 Cent; voor elken regel meer 16 Cent.
Aanvragen en vermelding van leidegaven en Verlagen van Verzoeken 10 Cent per regel.

„Een hoorn der zaligheid“

(KERSTFEEST 1893)

En heeft een hoorn der zaligheid ons opgericht, in het huis van David, zijnen knecht.
Luk. 1: 69.

„God, zoo jubelde eens de koninklijke harpenaar, nadat de strikken des doods van hem waren genomen — God is mijn rotssteen, op wien ik vertrouw. Hij is mijn schild en de Hoorn mijns heils.“

Niet alsof David zich het sinnebeeld van zijn God dacht in een „hoorn van overvloed“, als ware bedoeld een hoorn vol heils, waaruit het heil hem toestroomde. Zoo toch zou het slechts een andere uitdrukking zijn geweest voor „springader des levens“, en „fontein aller genade.“

In Hem de volheid van genade; en over ons die genade, dat heil uit den hoorn des heils uitgestort.
Doch van zulk een hoorn is hier geen sprake. David had de banden der hel en de strikken des doods om zijn ziel voelen klemmen. Van alle kant waren de vijanden van God en zijn volk op hem aangedrongen, om zijn vleesch te eten. En omdat nu zijn God met den „hoorn zijner kracht“ de vijanden had teruggestooten en aan zijn knecht David verademing had gegeven, daarom zingt de psalmist het in zijn lofzang uit: „God is mijn rotssteen, op wien ik vertrouw, Hij is mijn schild en de Hoorn mijns heils, mijn hoog vertrek en mijn toevlucht, mijn verlosser, van geweld hebt Hij mij verlost!“

Dit beeld van den hoorn is hier van den hoorn des eenhoorns genomen, als het teken zijner kracht. De hoorn is voor het dier een wapen, waarmee het zelf aanvalt, of waarmee de aanvalster wordt teruggevoerd. En vandaar komt ons die gedurige profetie, dat God den Hoorn van zijn Gezalfte verhoogde, d. i. hem met majesteit en kracht tot verwerf, met sterkte en overvloedige mogendheden bekleedde zal.
Zoo spreekt de Schrift van Micha's „zeven hoornen“, om mee te stooten, evenals in Psalm 2 weer van een „ijzeren roede“, waarmee Messias de Heidenen hoeden zou. Aan het huis Israëls zou een „hoorn des heils“ uitspruiten. Er was een belofte Gods, om den hoorn zijns volks te verhoogde. En in geheel gelijken zin zingt nu ook Zacharias, nadat de daden Gods hem openbaar waren geworden, van „een Opgang uit de hoogte, waarmee God zijn volk had bezocht“, en van „een Hoorn der zaligheid, dien God voor de zijnen had opgericht.“

Een Hoorn der zaligheid beduidt dus, dat er in Christus die Sterke Held was verschenen, die ons een verlossing van al onze vijanden zou tweewegbrengen, en voor eeuwiglijk de vrees en den angst van ons zou nemen voor wie ons ter dood toe vervolgden.

En als ge nu op den Kerstmorgen vraagt, waar ge dien Sterken Held kunt aanbidden en waar de Hoorn die u de zaligheid verpand, bewonderde kunt, dan wijzen Gods engelen u op dit teken: „Gij zult een kindeke vinden in doeken gewonden en nederliggende in de kribbe.“

Dit nu klinkt anders dan de sententiale taal, die ons verlost, om ons bij Bethlehem eeniglijk in de aanneming van de Moedermaagd en in het kinderlijk schoone van dit heilige Wicht te verliezen.

Wat in Zacharias' Woord spreekt is de taal van den ernst, de uiting van dorst naar kracht, om tegen de macht van Satan een macht van Gods zijde over te stellen, en aldus aan 's Heeren volk den triomf, de vaste zegepraal over dood en verderf te verpanden.

Zacharias is geen zelfvoldane Wijze uit het Oosten, die bij de kribbe het offer van zijn goud en zijn mirre komt nederleggen. Hij is een worstelaar, een geloofsheid, een vrome bij Gods genade, die zelf in de eigen ziel den bange strijd voor de zake zijns Gods tegen de zake van Satan heeft doorgestreden.

Hij heeft het bekend, het betuigd en het ervaren aan zijn eigen hart, hoe alle menschenlijke sielskracht te kort schiet, om in dien bange geestelijken strijd overwinnaar te blijven. Want telkens werd hij persoonlijk teruggeworpen, en heel zijn volk lag verstooten, en nedergeworpen in zijn smaad, met hem.

Altoos scheen het, of de zondaar machting was dan de godvruchtige, ja of Satan sterker was dan God.

Alleen aan de belofte had hij zich nog

vastgeklemd. Aan de heerlijke belofte, dat die nederwerping, dat die smaad slechts voor een tijd zou zijn; en dat eens, in de ure die God bestemd had, een Zoon ons gegeven, een Kindeke ons geboren zou worden; dat dit Kindeke zou zijn „de sterke God, de Vader der eeuwigheid“, en dat die sterke God verlossing voor het volk des Heeren zou tweewegbrengen.

En zie, nu de volheid des tijds gekomen is, en God hem zijn Johannes schonk, die voor dien Sterken Held den weg zou bereiden, nu zingt en jubelt Zacharias het luidekeels uit, dat er redding daagt, dat de verlossing nabij is, dat het heil komende is; want dat God zijn volk heeft bezocht, en hun „een Hoorn der zaligheid heeft opgericht.“

Dat Kindeke in de kribbe een Hoorn. Een Hoorn gewapend met zoo geweldige kracht om al Gods vijanden aan te stooten, dat niet één, zelfs Satan niet, stand zou houden, en om daardoor de verlossing en de zaligheid van al Gods volk te brengen. Juist wat reeds in de profetie van het Paradijs vanouds was toegezegd, dat het zaad der vrouw den Satan den kop vermorzelen zou.

En wel waarlijk is van dit Kindeke van Bethlehem die wonderde, die alles terneerwerpende, alles overwelgende kracht uitgegaan.

Als dat Kindeke, straks opgewassen, voor de ooren des volks spreekt, getuigt vriend en vijand, dat hij spreekt als machthebbende. Als de telst bezochte kranken tot hem worden gebracht, en daaronder die schrikkelijk van den duivel zijn bezeten, openbaart zich die hooge kracht ter redding, die over alle siekte en bezettheid triomfeert. Als Farizeën en Sadduceën, en Herodianen hem belagen, overwint hij ze allen door de kracht van zijn woord. Als Satan in de woestijn hem tot drie malen versocht, om zijn ziel van zijn God af te trekken, slaat hij hem tot driemaal terug en treedt als overwinnaar terug naar de oevers der Jordaan. Wat kracht in dien Christus als hij een Petrus weerstaat, een Judas ontdekt, in een Thomas het ongelooft terugdringt.

En toch dat alles was nog slechts het begin zijner kracht. Volle ernst in zijn worsteling om leven of dood werd het eerst, toen in Gethsemane zelfs zijn getrouwste jongeren hem verlieten, en hij alleen den wijpersbak moest treden; toen hij den Dood als in het aangezicht weerstond, de Zonde in het middelpunt van haar kracht aantastte, Satan bij de verrennen greep, en na in het kruis te zijn ondergegaan, op den Paaschmorgen, als de „Held die overwon“, uit den eeuwigsten dood te voorschijn trad.

En zie nu de kracht van desen Overwinnaar. Nu wordt hem gegeven een naam boven alle naam. Hem wordt gegeven alle macht in hemel en op aarde. Hij wordt gezet aan de rechterhand Gods, om van uit den troon der heerlijkheid al zijn volk op aarde te beschermen en te behoeden, de zijnen te zaligen en eens heerlijk te maken. En nog toefte die groote en doorlichtige dag, waarop hij, naar het schoone woord van onze Confessie, eens „over alle zijne en mijne vijanden triomfeeren zal“, en de laatste vijand aan de voetbank zijner voeten zal worden onderworpen.

En dien Sterken Held, dien Hoorn onzer zaligheid, leert nu Gods Woord ons aanbidden in dat Kindeke in de kribbe.

Niet opdat ge met dat Kindeke van Bethlehem geestelijk spelen zoudt, noch opdat ge om de goddelijke poëzie van die kribbe en die windselen uw ernst zoudt vergeten. Maar integendeel, opdat ge, staande voor die kribbe, en ziende op dat Kindeke, het belijden en gelooven zoudt, hoe Gods kracht in zwakteheid wordt volbracht, en hoe het voor uw, eigen zielenzaligheid en voor de redding van al Gods volk niet op uiterlijk geweld aankomt, maar op des Heeren Geest.

Want immers het schijnt hier alles tegenstrijdig.

Niet de forsche gestalte van een Simson, maar een schijnbaar hulpeloos wicht. Niet wapenen als voor den strijd gereed, maar windselen al zijn omgording. Om die Kribbe geen kring van helden geschaard, als eens David bezat, maar enkel de Moedermaagd die aller ogen boeit. Geen vorstelijke majesteit, maar de armelicheit van stal en kribbe.

Ge zoudt zeggen: Zwakker kon het niet, en strenger alle denkbeeld van kracht en wijsheid uit te sluiten, dan bij Bethlehem's kribbe, was ondenkbaar.

En toch in dat schijnbaar hulpeloze en uitwendig zwakke, school en sluisende de

rijkste volheid van kracht, die ooit op aarde geschitterd heeft.

Voor het oog niets, maar in de verborgenheid van het innerlijke leven van dat Kindeke een kracht die in hemel en op aarde triomfeeren zou.

Kracht niet in den sterken arm, noch van het scherp gewette zwaard, maar kracht van geestelijke, van goddelijke herkomst. Kracht van een liefde die alles overwint, van een toewijding die over allen tegenstand zegepraalt, van een gehoorzaamheid tot in den dood, ja tot in den dood des kruises, die triomfeert over al wat tegen God in opstand komt.

Een worsteling als van den geest der nederigen tegen den geest der hoogheid; van wat schuilt in de ziel tegen wat voor oogen is; van Gods verborgen wijsheid tegen alle geweld en instrument dat de wereld tegen hem bereidt.

Denk u naast dat Kindeke in de kribbe den machtingen Cesar op zijn keizerlijken troon te Rome. Daar wat vertoon van praal, wat tentoonstelling van macht en glorie, wat daverend en dreunend wapengekruis! Die ééne mensch op den keizerstroom, die heel de wereld voor zich zag bukken, en die straks, door een van zijn honderd landvoogden, ook ongen Jezus aan het kruis zal laten slaan. En naast en tegenover hem dat Kindeke, dat op Maria's hulpe wacht, om de eerste melk uit haar moederborst in te drinken, met aan zijn kribbe drie vier vergeten herders uit Efraïm's velden, en voorts wat volk uit de herberg, dat kwam aanloopen op het gerucht.

En toch, wat is er van de macht van dien Cesar geworden? Is ze niet omgehouden en neergewallen, als de rijken stam die voor den bijl bezwijkt? En waar al Rome's Cesars, zoo ge de kringen der geleerden uitzoekert, vergeten zijn, is, blijft het daar niet de glorie en de triomf van dat Kindeke van Bethlehem, dat ook nu weer op ons Kerstfeest uit miljoenen bij miljoenen monden, in beslede dankzegging, zijn lof en prijs voor der vaderen God opklimt?

Een Hoorn der zaligheid is ons in dat Kindeke van Bethlehem opgericht. Want al wat onze ziel bedreigde is door hem afgewend. Alle macht der boosheid die ons gevangen wilde nemen is door hem verbroken. Alle vijand die tegen ons eeuwige heil opkwam, is door hem machteloos gemaakt. En zelfs dan als we in de ure des doods de wateren van de Jordaan doorwaden moeten, is het dat Kindeke van Bethlehem, dat nog in en over den dood, alle vijand, en alle tegenstander, en alle wederpartijder voor ons terugdrijft en eens voor eeuwig voor ons terneerwerpt.

Zooda's Banyan het teekende, de leeuwen die verslinden willen staan nog wel aan weersijden van den weg, dien we te gaan hebben, maar dat Kindeke heeft ze geketend en houdt ze in bedwang, en als tusschen de muilen der leeuwen door, volendit al 's Heeren volk veilig en ongedoerd zijn pelgrimsreize.

Hij is een Hoorn der zaligheid, die niet alleen met zijn hemelsche en meer dan menschenlijke kracht tijdelijk den vijand ophoudt, en van ons afwendt, maar die het tot in de zaligheid voor ons voldeindt zal. Want eens komt de dag, dat hij onze vijanden niet enkel in bedwang houdt en van ons afdrijft, maar dat ook de laatste vijand wordt te niet gedaan, en Satan zelf geworpen wordt in den poel, die brandt van sulfer en van vuur.

En dan komt uit diezelfde kracht van dat Kindeke, die onze vijanden van ons afwendde, de zaligheid, want de Overwinnaar zegepraalt niet met ledige handen. Zijns zal een onmetelijke buit van heerlijkheid wezen. En die buit zal worden uitgedeeld. Uitgedeeld aan al wie zijn verschijning zal hebben liefgehad. Ja, uitgedeeld in een overvloed van weelde, waarvan Gods engelen nooit den lof en den prijs volgenden zullen.

En daarom, ge verstaat Bethlehem niet, zoolang ge alleen maar op dat Kindeke staart, en niet niet en bewondert en aanbidt de verborgen, de hemelsche, de goddelijke kracht die in dat Kindeke schuilt.

Want juist op die kracht, die in dat Kindeke school, komt het hier aan.

Niet dat Kindeke, maar dat in dat Kindeke die kracht school, is hier het wonderde. Dat is het wat die engelen lofzangen, dat van dat Kindeke de kracht zal uitgaan, om vrede op aarde te bestellen, en den vrede Gods in duizend harten weer te brengen.

Dat is het wat straks Simeon in dat

Kindeke doorgluurt en verheerlijkt, een kracht die heerlijkheid zou scheppen voor al het Israël Gods.

En dat ook is het wat Zacharias, nog eer dat Kindeke in de kribbe was neergelegd, van dat Kindeke profeteerde.

Er zou in dat Kindeke een kracht schuilen, die elken tegenstand te boven ging. Hij zou niet maar een hemelsche Getuige, niet maar een Verbinder van onze wonden zijn, maar vóór en boven alles een Hoorn, niet zulk een kracht toegerust, dat hij elken tegenstand terug en omver stiet, en juist door dat omverstooten van alle macht die zich tegen God en zijn volk gesteld had, aan dat volk heil, aan dat volk de zaligheid zou aanbrengen.

Van die schuillende kracht zag, wie de profetie niet verstaand en de paden des Heeren niet kende, niets.

Voor zulk een was dat Kindeke als voor Herodes een kindeke en niets meer, dat men poogt met het zwaard ter dood te brengen.

Zets toen dat Kindeke man en rabbi was geworden, en zijn teekenen aan alle hoeken van Israël had gedaan, werd van die wonderde kracht nog niets bespeurd; zoonin door de schare die hem nu eens met steenen nawierp, dan weer met palmtakken toewijfde, nu nariep en een vraat en wijnsulper schold, en dan weer met Hosanna's tegemoet toog, — als door de Sadduceën die hem tergen, of door het Sanhedrin dat hem in het aangezicht spuwde, of door een Pilatus die hem overgaf, om gekruisigd te worden. En geen wonder, want er is maar één oog, dat voor deze kracht ontsloten kan worden, het oog des geloofs, en in wie dat oog niet openging, hij ziet noch in zijn leven, noch in zijn sterven van de schittering der goddelijke kracht in Jezus ooit iets.

In wiens oog die lichtstraal des geloofs niet viel, hij moge Jezus vercoeren, met Jezus om zijn zaligspreekingen dwepen, jubelen in zijn naam en zijn beeld heilighen in de ziel bewaren, toch blijft die kracht, die in dat Kindeke school, hem verborgen, en niet hij, die ooit in Christus roemen zal als in den Hoorn zijner zaligheid.

Geloof is hier aodig, geloof onmisbaar, geloof de eenige toereikende daad der ziel, waardoor ons zielebest in die kracht van dat Kindeke in kan dringen.

Wie geloof, die niet deze kracht, die grijpt haar aan, die ervaart ze, die is er zalig in. Maar ook wie niet geloof, ziet er zich stomp op, maar er zich blind op, maar de kracht Gods van dat Kindeke wordt hem niet ontsluit.

Was deze kracht ook maar voor één tiende gedeelte kracht uit deze wereld, ook wie van verre staat, zou er in genieten kunnen. Maar omdat er in deze kracht niets uit de wereld is; omdat deze kracht gansch hemelsch; ganschelijk ons van God geschoonken en toegebracht, en van den aanvang tot den einde innerlijk van aard is, — daarom ziet de wereld haar niet en kent haar niet, en merkt wie niet: wederom geboren werd, zelfs bij de uiterste onderzoeking niet, dat er deze kracht des Koninkrijks in dit Kindeke van Bethlehem is.

Het komt er maar op aan, of ge de schepping geloofd en de schepping verstaat. Of ge geloofd en verstaat, dat niet de wereld haar God voortbracht, maar dat God die wereld schiep met al wat er in is, en dat derhalve al wat voor oogen is, en alle kracht die zich roert, en alle geweld dat zich verheft, ja, dat al wat u imponeert, en u omsluit en u met zijn overmacht dreigt te overtuilen, er niet zijn zou, indien God de Heere niet door zijn Woord, en door den adem zijns monds aan alle ding aanzijn had gegeven, en nog gaf.

Geloof, verstaat ge dit, dan verstaat ge ook het mysterie van de wonderde, alles te boven gaande kracht van dit Kindeke.

Is uit de innerlijke, de geestelijke macht van Gods Woord heel dit aanzijn voortgekomen, dan natuurlijk is het geestelijke ook machtinger dan al dit aanzijn, dan al wat voor oogen is, en is het de dwaasheid der kortzichtigheid, om te waken, dat geweld sterker zou zijn dan de geest.

Dan is er eerst het geestelijke, en daarna eerst met dit geestelijke al wat voor oogen is; en blijft dus het geestelijke hoog in kracht en in majesteit boven alle geweld en macht op aarde verheven.

En nu die macht, die geestelijke macht uit God, school in dit Kindeke van Bethlehem.

Diezelfde geestelijke macht, die eens hemel en aarde schiep, en alle engel tot aanzijn riep, sluimerde en school in dit

onsichtbare Wezen, dat zich in dit Kindeke van Bethlehem verborgt.

De wereld ziet het niet, en kan het niet zien. Maar wie door die eigen goddelijke kracht in de eigen ziel is aangegrepen, en zóó de macht ontving om achter het gordijn der dingen die voor oogen zijn om te gluren, die merkt het, die ontwaart het, die bespeurt het.

Ja, waarlijk in dat Kindeke van Bethlehem de volheid van die oorspronkelijke, en dies onverletbare, en onverwinkbare, geestelijke, uit God geweld, en in God terugvloeiende mogendheid.

En daarom valt dan ook wie dit mysterie ontwaart, bij die kribbe op de knieën neder, en stamelt reeds bij Bethlehem, wat een Thomas na zijn verrijzenis uitriep: *Mijn Heere en mijn God!*

Wat Bethlehem u toefluistert is dus zeer zeker ook, dat ge God danken zult voor zijn „onuitsprekelijke gave“, en dat ge, onder de schaduw van Jezus' vleugelen veilig, geen vrees van Satan, Dood of Wereld meer kennen zult, nu deze Sterke Held voor u strijdt en u dekt met zijn mogendheid.

Maar toch, wie niet ook nog een andere stem opvangt, heeft het mysterie van die kribbe nog niet op zijn eigen ziel toegestapt.

Immers de machtige, de goddelijke, ver alles overstemmende sprake die van Bethlehem tot een kind van God uitgaat, is juist deze, dat *alleen* in het geestelijke waarlijk kracht schuilt, en dat wie het nog wacht van talent of geld of eigen verkracht, nog den schoemriem zijner voeten niet heeft ontbonden, en nog niet waardig is met zijn voetzool zoo heilige plek te drukken.

Hier, hier in Bethlehem's kribbe is de macht, de kracht, de wijsheid, die wereld en Satan overwint, maar die kracht is opkomende uit de goddelijke *Hofde*, ze openbaart zich daarin dat de Zoon Gods de gestalte eens dienstknechts heeft aangenomen, ze schitterde toen hij zege kon: *Leer van mij, dat ik zachtmoedig ben en nederig van harte!*

Uit God geweldige liefde, en dienende toewijding, en zachtmoedige verdragen, en nederig het pad loopen, dat God de Heere ons voorgeceekend heeft, dat is het mysterie van die goddelijke kracht, die in Christus openbaar is geworden.

En daarom, al loopt het u naar Gods bestel tegen, en al beweegt ge u op een weg dat het schijnt, of de wereld triomfeeren zal, ja, al voelt ge u in de ziel nog beklemd door de onheilge machten die u aanblazen, geen nood, zoo Christus maar in u mag zijn, en die wonderde, die geheimzinnige, die geestelijke kracht des koninkrijks maar uit Christus in u werken mag, dan deinst ge toch niet terug, maar houdt moedig stand, wetende, dat wie niet u is machtinger is dan wie in de wereld zich tegen u opmaakt.

Dan stelt ge tegen het geweld de zachtmoedigheid; tegen de hoogheid der menschen uw nederigen zin; tegen de heerschzucht uw bereidwilligheid om te dienen; en tegen den wrevel die u achtervolgt, uw liefde.

Of liever nog, dan stelt ge tegenover elke macht die zich tegen u opmaakt, uw Christus die boven u is, uw Jezus die in u is.

Tegen alle hoornen des eenhoorns die uit de wereld op u aanstooten, dat één, dat ge in Bethlehem ontvangen hebt, den Hoorn uws heils.

KUYPER.

„Liggende in de kribbe.“

En dit zal u het teken zijn, gij zult het Kindeke vinden in doeken gewonden, en liggende in de kribbe.
Luk. 2: 12.

Indien menschenlijke dichtung onze Kerstverhalen had willen verzinzen, zou de hoogste kunst ons geen schooner, sprekender inferelen hebben kunnen tekenen, dan door het Kerstverhaal in de werkelijkheid voor ons oog worden geplaatst.

Alleen reeds de Christus in de kribbe is een zoo machtige, en toch ook weer een zoo boeiende tegenstelling, dat ze op elk Kerstfeest, dat weer aanblik, ons altijd opnieuw bekooft en in verrukking brengt.

Het is zoo, men kan niet met zekerheid uitwijzen, hoedanig deze kribbe geweest zij. Er loopt bij vele kerkvaders een verhaal, dat mogelijk waarheid beheist, en het voorstelt, alsof de eigenaar van Bethlehem's herberg een rotssteen vlak bij zijn huis had uitgebouwen, en in dien rotswand tevens de kribbe voor de